

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра англійської філології та лінгводидактики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

Андрій КОВАЛЕНКО

«29» серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Мова і література (англійська))**

освітні програми: **Освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська та німецька мови)**

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська та французька мови)

Мова навчання **англійська**

Погоджено

науково-методичною комісією

факультету іноземної та

слов'янської філології

«29» серпня 2024 р.

Голова

Громова Н.В., к.пед.н., доц.

Суми - 2024

Розробник:

БАГАЦЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
англійської філології та лінгводидактики

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Подосиннікова Г.І., к.пед.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	(бакалавр)	вибіркова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
8-й		8-й	
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
16 год.		4 год.	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
39 год.		65 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин - 75		Вид контролю:	
	залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчального курсу є забезпечення базових знань з теорії інтерпретації художнього тексту, формування базових навичок і розвиток умінь дослідження ключових аспектів художнього твору – образів автора, персонажа та читача. Курс спрямований на формування у майбутнього вчителя-філолога навичок критичного мислення у роботі із спеціальною літературою та художніми текстами та вміння проникати в глибинну сутність художнього твору, вміння знайти в тексті об'єктивні причини його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу, вміння вилучити з твору всю закладену в ньому інформацію задля ефективного здійснення навчально-виховного процесу іноземних мов та зарубіжної літератури та набуття професійно вагомих якостей особистості вчителя.

Завдання навчального курсу:

1. висвітлення різних точок зору провідних лінгвістів щодо проблем інтерпретації художнього тексту;
2. виявлення лінгвістичних проявів і визначення основних понять інтерпретації художніх творів, розкриття особливостей реалізації образів автора, персонажа, читача в художньому тексті;
3. розвиток умінь аналізувати новітній науковий матеріал з проблем інтерпретації художнього тексту й знаходити в ньому елементи, які є необхідними у викладацькій практиці;
4. розвиток навичок повно й глибоко розкривати зміст художнього тексту через аналіз значущих мовних явищ, визначати особливості втілення образів автора, персонажа й відтворювати образ читача в досліджуваному творі;
5. мотивація висловлення індивідуального бачення й самостійної оцінки студентів при інтерпретації художнього тексту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні підходи до інтерпретації художнього тексту, визначення основних понять інтерпретації художніх творів, особливості реалізації образів автора, персонажа, читача в художньому творі;

вміти: аналізувати новітній науковий матеріал з проблем інтерпретації художнього тексту й знаходити в ньому елементи, які є необхідними у викладацькій практиці; повно й глибоко розкривати зміст художнього тексту через аналіз значущих мовних явищ, визначати особливості втілення образів

автора, персонажа й відтворювати образ читача в досліджуваному творі; висловлювати індивідуальне бачення й самостійну оцінку прочитаного художнього тексту.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- *практична мета*: формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної, професійно-педагогічної компетентностей;

- *когнітивно-освітня мета*: розширення філологічного та професійного кругозору засобами мови, розвиток умінь логічного та аналітичного мислення, аналізу, самооцінки, вміння самостійно працювати з фаховою, довідковою і науковою літературою;

- *професійна мета*: формування у студентів професійно-педагогічної компетентності шляхом виконання усних та письмових професійно-орієнтованих завдань;

виховна мета: формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) школі закладів загальної середньої освіти.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-6. Здатність спілкуватися англійською та німецькою мовами як іноземними.</p> <p>ЗК-7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-8. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології у навчанні.</p> <p>ЗК-10. Здатність працювати автономно.</p>

<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК-1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК-8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та методики навчання іноземних мов у практиці навчання у базовій загальноосвітній школі.</p> <p>ФК-10. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з англійської та німецької мов та державної мови, володіти іноземною мовою у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, писемному мовленні, говорінні) на рівні не нижче С1 (німецькою – на рівні B2+), використовувати різні форми і види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю і типу тексту.</p> <p>ФК-11. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн, мова яких вивчається спадщині письменників у контексті розвитку літератури, історії, культури, використовувати здобутки світового письменства для формування національної свідомості, загальної і мовленнєвої культури, моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтирів у сучасному полікультурному суспільстві.</p> <p>ФК-12. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу.</p> <p>ФК-15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Знання</p>	<p>ПРЗ-1. Знання основних історичних етапів розвитку предметної області.</p> <p>ПРЗ-4. Знання та розуміння сучасних філологічних і лінгводидактичних засад навчання іноземних мов, мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку іноземної мови, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті, мовного дискурсу художньої літератури й</p>

	<p>сучасності.</p> <p>ПРЗ-5. Демонстрація реалізації теоретичних й методичних засад навчання іноземної мови та літератури в базовій середній школі.</p>
Уміння	<p>ПРУ-1. Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.</p> <p>ПРУ-5. Уміння пояснити специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризувати літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, інтерпретувати художні твори класики й сучасності.</p> <p>ПРУ-6. Застосування різних видів аналізу художнього твору, визначення його жанроустильової своєрідності, місця в літературному процесі, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРУ-7. Уміння порівнювати мовні та літературні явища, оригінали творів (мови яких вивчаються) й українські переклади іншомовних художніх текстів, визначення їхніх подібностей і відмінностей.</p> <p>ПРУ-8. Використання гуманістичного потенціалу німецької та англійської мов і культур для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p>
Комунікація	<p>ПРК-2. Здатність використовувати сформовану професійну комунікативну компетентність з української, німецької та англійської мов (лінгвістична, мовленнєва, лінгвосоціокультурна, навчально-стратегічна компетентності-компоненти) відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, здатний удосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРК-3. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення німецької та англійської мов, створювати умови для міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРК-4. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, застосовувати в педагогічній діяльності етичні норми, принципи толерантності, діалогу й співпраці</p>
Автономія і	ПРА-1. Усвідомлення соціальної значущості

відповідальність	майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА-4. Здатність визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення.
-------------------------	--

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає послідовність та наступність у вивченні матеріалу впродовж усіх років навчання і ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, набутих студентами під час вивчення таких навчальних дисциплін: «Практика англійського усного і писемного мовлення», «Аналітичне читання англійською мовою», «Стилістика англійської мови».

2. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент у повному обсязі викладає вивчений теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє повне розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично при інтерпретації художніх образів, може навести власні приклади з прочитаних художніх творів, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних висновків, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. Допускаються 1-2 незначні помилки.
В	Студент добре володіє теоретичним матеріалом, правильно визначає поняття, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власних висновків, творчо підходить до вирішення практичних завдань. Допускаються 2-3 незначні помилки.
С	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає аргументи на підтвердження власних висновків, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Демонструє уміння висловлювати власну точку зору. Допускаються 3-4 помилки.
Д	Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке

	володіння теоретичним матеріалом та невміння його використовувати при інтерпретації художніх образів. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються 4-5 помилок.
E	Досить поверхове викладання матеріалу, неповна симпліфікована характеристика художніх образів. Студент знає матеріал, без аргументації своїх висновків, без власних прикладів із прочитаних художніх творів і не завжди адекватно екстраполює теоретичні позиції на практичний аналіз художнього матеріалу. Допускаються 5-6 помилок.
F	Студент незадовільно володіє теоретичним матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти методології, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору, аналізуючи базові художні образи. Допускається більш ніж 6 помилок.
FХ	Студент не володіє теоретичним матеріалом та не вміє використовувати його на практиці.

Розподіл балів

Приклад для заліку

Поточний контроль					проект	разом	Сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2					
Т 1.1	Т 1.2	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3			
Поточний контроль					25	100	100
10	10	10	10	10			
Контроль самостійної роботи							
5	5	5	5	5			

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

1. Проект (групове завдання);
2. Презентація результатів виконаних самостійних завдань (індивідуальне завдання).

4. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ.

Тема 1.1. Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.

(визначення базових понять: текст, художній текст, інтерпретація художнього тексту; розкриття принципу інтерпретації художнього тексту; викладення основних підходів до інтерпретації художнього тексту)

Тема 1.2. Базові поняття інтерпретації художнього тексту.

(вивчення базових категорій художнього тексту, потрактування поняття художньої деталі, розгляд типології художніх деталей)

Розділ 2. ТЕКСТОВЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗІВ АВТОРА, ПЕРСОНАЖА ТА ЧИТАЧА.

Тема 2.1. Образ автора в художньому тексті.

(визначення поняття образу автора, диференціація понять «автор» та «наратор», висвітлення підходів до типологізації наративної перспективи художнього тексту та наратора)

Тема 2.2. Образ персонажа в художньому тексті.

(визначення поняття образу персонажа, висвітлення підходів до типологізації персонажів та способів їх характеристики)

Тема 2.3. Образ читача як категорія художнього тексту.

(визначення трьох вимірів існування образу читача, висвітлення підходів до типологізації образу читача та рівнів його реалізації)

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ												
Тема 1.1. Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	4	2	-	-		2	36	2	2			32
Тема 1.2. Базові поняття інтерпретації художнього тексту	13	4	2	-		7	39	2	2		2	33
РОЗДІЛ 2. ТЕКСТОВЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗІВ АВТОРА, ПЕРСОНАЖА ТА ЧИТАЧА												
Тема 2.1. Образ автора в художньому тексті	18	4	4	-		10		-	-	-		

Тема 2.2. Образ персонажа в художньому тексті	18	4	4	-		10		-	-	-		
Тема 2.3. Образ читача як категорія художнього тексту	18	4	4	-		10		-	-	-		
Презентація проєкту			2									
Усього годин	75	18	16		2	39						

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	-	2
2	Базові поняття інтерпретації художнього тексту	2	2
3	Образ автора в художньому тексті	4	-
4	Образ персонажа в художньому тексті	4	-
5	Образ читача як категорія художнього тексту	4	
6	Презентація проєкту	2	
Разом		16	4

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Багацька О.В. Основи інтерпретації художнього тексту (англійською мовою). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2017.
2. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова книга, 2004.
3. Стилистика англійського язика / А.Н.Мороховский, О.П.Воробьева, Н.И.Лихошерст, З.В.Тимошенко. – К.: Вища школа, 1991.
4. A. Bennett, N. Royle Introduction to Literature, Criticism and Theory. Pearson Education Limited. Edinburgh Gate. 2004.
5. M. Camper Arguing over Texts. The Rhetoric of Interpretation. Oxford University Press. 2018.
6. T. Eagleton How to Read Literature. Yale University. 2013.
7. G. Leech Language in Literature. Style and Foregrounding. Routledge Taylor & Francis Group. 2008.
8. R. Gaskin Language, Truth, and Literature. A Defence of Literary Humanism. Oxford University Press. 2013.

9. G. Farner Literary Fiction. The Ways We Read Narrative Literature. Bloomsbury Academic. 2014.
10. M. Toolan Making Sense of Narrative Text. Routledge Taylor & Francis Group. 2016.
11. A.B. Dobie Theory into Practice. An Introduction to Literary Criticism. Wadsworth. 2012.
12. S. Glucksberg Understanding Figurative Language. From Metaphors to Idioms. Oxford University Press. 2001.
13. S. Chatman Reading Narrative Fiction. University of California, Berkeley. 1993.
14. A. De Fina, A. Georgakopoulou The Handbook of Narrative Analysis. John Wiley & Sons, Ltd. 2015.
15. R. Page, B. Thomas New Narratives Stories and Storytelling in the Digital Age. University of Nebraska Press. 2011.
16. L.K. Altes Ethos and Narrative Interpretation. The Negotiation of Values in Fiction. University of Nebraska Press. 2014.
17. R. Parker Critical Theory for Literary and Cultural Studies. Oxford University Press. 2020.

Додаткові:

1. Воробьева О.П. Текстовые категории и фактор адресата. – К.: Вища школа, 1993.
2. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997.
3. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. – Львів: Літопис, 2004.
4. W.L. Guerin, E. Labor, L. Morgan, I.C. Reesman A Handbook of Critical Approaches to Literature. Oxford University Press. 2005.
5. L. Tyson Critical Theory Today. Routledge Taylor & Francis Group. 2006.
6. R.T. Tally The Routledge Handbook of Literature and Space. Routledge Taylor & Francis Group. 2017.
7. J. László The Science of Stories. An Introduction to Narrative Psychology. Routledge Taylor & Francis Group. 2008.
8. S. Snævarr Metaphors, Narratives, Emotions. Their Interplay and Impact. Editions Rodopi B.V., Amsterdam - New York, NY 2010.